

RAADSVORSTEL:

2011-2012

Ons kenmerk: RO 11.2793842

Registratienummer : GR 11.

Ingekomen op :

Onderwerp: Verordening afvoer hemelwater en grondwater

Groningen, **27 FEB 2012**

Aan de raad,

Inleiding

In Groningen willen we schoon water zoveel mogelijk uit het riool houden. Dat kan door regenwater van afvalwater te scheiden. Het is goed voor het milieu omdat het regenwater niet langer naar de rioolwaterzuivering wordt gepompt. Ook het aantal overstorten wordt minder waardoor steeds minder afvalwater in onze vijvers terecht komt. Daarnaast werkt de rioolwaterzuivering een stuk efficiënter als er minder verdunning is door regenwater.

Een goed instrument om dit doel te bereiken is de inzet van de verordening voor hemelwater en grondwater. In 2008 heeft uw raad bij de vaststelling van het Groninger Water- en Rioleringsplan (RO 08.1738325) uitgesproken dat we in Groningen moeten streven naar een duurzaam stedelijk waterbeheer. Het scheiden van schoon en vuil water aan de bron, zoals hemelwater en afvalwater, is niet alleen een verantwoordelijkheid van de gemeente, maar ook van de individuele lozers. Dat is vastgelegd in de "Wet Bekostiging en Verankering Gemeentelijke Watertaken" (2008) en de "Waterwet" (2009). Bij deze zorgplicht die voortvloeit uit deze wetten kan de gemeente ervoor kiezen om hemelwater wel of bewust niet aan te sluiten op de riolering. De verordening is vooral bedoeld als stok achter de deur.

De verordening kan worden ingezet om medewerking te verkrijgen van perceelseigenaren voor het afkoppelen van het regen- en eventueel grondwater van het gemengde riool. Dit kan voor perceelseigenaren financiële consequenties hebben. Het is niet onze bedoeling perceelseigenaren voor een financieel onmogelijke opgave te plaatsen daarom zal er tijdig overleg plaatsvinden tussen de gemeente en de betreffende eigenaren om te bepalen wat financieel haalbaar is. Indien de financiële situatie een dergelijke ingreep niet mogelijk maakt wordt in overleg bekeken binnen welk tijdsbestek dat wel kan.

De "verordening afvoer hemelwater en grondwater" is door ons opgesteld op basis van het VNG model en wordt nu ter vaststelling aan u aangeboden bij dit raadsvoorstel. In dit raadsvoorstel gaan wij achtereenvolgens in op de voorgeschiedenis, de financiën, de werking van de verordening, de uitkomsten van een drietal door ons uitgevoerde *pilots* om de verordening in de praktijk te brengen en op de communicatie in het vervolgtraject.

Voorgeschiedenis

In het raadsvoorstel bij het Water- en Rioleringsplan (RO 08.1738325) heeft ons college aangegeven in 2009 te starten met het uitwerken van een gedifferentieerd rioolrecht. Deze uitwerking leidde in september 2009 tot de conclusie dat gedifferentieerd heffen niet het beste instrument is om de ambitie: "regenwaterwater zo schoon mogelijk te houden" na te streven. In een daaropvolgend raadsvoorstel (RO 09.1994959) gaf ons college aan dat een verordening voor hemelwater en

grondwater een beter instrument is. Deze verordening is vervolgens uitgewerkt en door ons besproken.

Tijdens deze bespreking hebben wij onze zorg geuit over de gevolgen van de verordening voor perceeleigenaren. Naar aanleiding van deze zorg hebben wij besloten de inwerkingtreding van de verordening uit te stellen tot eind 2011 en een jaar lang proef te draaien met de verordening. Dit hebben wij per brief (RO 10.2432994) in november 2010 aan uw raad meegedeeld.

In alle bovengenoemde stukken aan uw raad staat het principe centraal dat "de vervuiler betaalt": in het raadsbesluit bij het Water- en Rioleringsplan ten aanzien van het gedifferentieerde rioolrecht en vervolgens met betrekking tot het werken met een verordening. Uw raad heeft hiermee ingestemd. In beantwoording van vragen van GroenLinks ten aanzien van verharding van tuinen door het college (Vragen 2011 – Nr. 2) is de volgende passage opgenomen:

'Om eigenaren van grote verharde oppervlakken te stimuleren het regenwater te scheiden van het afvalwater gaan wij in 2011 een proef doen met de toepassing van een verordening voor hemelwater en grondwater. In november 2010 hebben wij uw raad hierover geïnformeerd met een raadsbrief. Met deze verordening kan ervoor worden gezorgd dat een perceelseigenaar zijn/haar hemelwater niet meer loost op het gemengde rioolstelsel. Voorwaarde voor succes is dat de gemeente dit in goed overleg doet met de perceelseigenaar en deze hierbij ondersteunt. Daarnaast kan de verordening worden gebruikt om perceelseigenaren aan te zetten tot medewerking aan gemeentelijke afkoppelprojecten.'

Kortom, de aanloop naar het werken met de verordening kent een stevige wettige basis en heeft een gedegen voorbereiding. We gaan niet over een nacht ijs. Over het principe dat "de vervuiler betaalt" heeft uw raad zich in december 2008 unaniem positief uitgesproken. Ten aanzien van de verordening is in de vorengenoemde stukken telkens aangegeven dat het werken met de verordening gepaard gaat met goede communicatie en bij voorkeur participatie van de betrokkenen, de verordening werkt zoals gezegd als stok achter de deur.

Financiën

De huidige kosten voor een riolaansluiting in Groningen zijn ca. € 130,- per jaar, onafhankelijk van het aantal m² dat afwatert op het gemeentelijke riool. De kosten voor het afkoppelen van een m² verhard oppervlak van het gemengde riool varieert sterk. Dit is afhankelijk van allerlei factoren. In het geval van één van de pilotlocaties was sprake van een bedrag van € 4,75 per m². In situaties waarbij het aanpassen van een hemelwaterlozing op particulier terrein waterkwaliteits- en/of waterkwantiteitsvoordeel oplevert in de openbare ruimte is het rechtmatig om gemeentelijk geld in te zetten voor een aanpassing op privéterrein mits onderbouwd kan worden dat een maatregel om hetzelfde doel te bereiken door maatregelen op openbaar terrein duurder is. Dit principe passen we ook toe bij de stimuleringsregeling groene daken. Dit betekent dat we als gemeente per geval kunnen beoordelen of een bovengenoemde aanpassing met gemeentelijke middelen ondersteund kan worden. Het werken met de verordening kan worden uitgevoerd met de in het water- en rioleringsplan beschikbare middelen.

Werking van de verordening

Uitgangspunt bij het werken met de verordening is dat de lozer voldoende tijd krijgt om zijn lozingsgedrag aan te passen en dat de gemeente hem/haar hierbij helpt. De hulp van de gemeente bestaat uit een vast aanspreekpunt, advies en eventuele ondersteuning in de vorm van subsidies. Met deze optie kan heel gericht het doel "schoon water uit het vuilwaterriool houden" worden bereikt. Daarnaast kan in deze verordening ook worden geregeld dat perceelseigenaren moeten meewerken aan het gescheiden aanleveren van het hemelwater, als de gemeente in het kader van een rioolrenovatie een gescheiden rioolstelsel aanlegt. Het voordeel van het toepassen van de verorde-

ning is dat het heel doeltreffend is en er heldere prioriteiten gesteld kunnen worden. Zo kunnen de gebieden waar de hemelwaterlozing de meeste problemen veroorzaakt, hetzij voor de waterkwaliteit (als gevolg van overstorten), hetzij voor de waterkwantiteit (water op straat/afvoerproblemen), als eerste worden aangepakt. Dat kan bijvoorbeeld door parkeerterreinen met doorlatende verharding aan te leggen of door het aanleggen van groene daken. De verordening kan worden ingezet als laatste dwangmiddel, maar de kern van deze aanpak zit in het op basis van participatie en samenwerking bereiken van het gewenste resultaat. De werkzaamheden voor de gemeente Groningen worden gepland en uitgevoerd binnen de in het GWRP vastgestelde financieringsystematiek. Binnen deze systematiek wordt rekening gehouden met langjarige planningen die met betrekking tot water en riolering gebruikelijk zijn. Met deze verordening gaat de gemeente gebieden aanwijzen waar het niet is toegestaan hemelwater of grondwater te lozen op het gemengde/vuilwaterriool.

Invoering van de verordening en uitkomsten pilot

Om de haalbaarheid van het werken met de verordening te toetsen, hebben wij zoals gezegd in de inleiding, uw raad in 2010 niet gevraagd de verordening vast te stellen maar hebben we opdracht gegeven voor een pilot met de verordening. Het doel van deze pilot was ervaring opdoen met de verordening en onderzoeken wat de consequenties zijn voor perceelseigenaren. De belangrijkste conclusies zijn:

- Een goede samenwerking tussen de perceelseigenaar en de gemeente is van groot belang.
- Een bepaalde urgentie werkt versnellend. Wanneer er zowel bij de perceelseigenaar als de gemeente winst te behalen is, is de kans op succes het grootst. De komende tijd kan vooral worden ingezet op situaties waarbij dit het geval is. Daarbij kan gedacht worden aan situaties waarbij de huidige hemelwaterlozing zowel voor de lozer op particulier terrein als op openbaar terrein problemen oplevert. Daarnaast zijn er situaties waarbij het aanpassen van een hemelwaterlozing op particulier terrein waterkwaliteits- en/of waterkwantiteitsvoordeel oplevert in de openbare ruimte.
- Het milieurendement is het grootst bij het aanpakken van grote bedrijventerreinen. Omdat dit veel voorbereiding geldt, zowel technisch, financieel als in de communicatie met perceelseigenaren kan een dergelijk afkoppelproject het beste worden meegenomen bij de totstandkoming van een nieuwe meerjarenplanning in het kader van het nieuwe Water- en Rioleringsplan in 2012.

Communicatie

In de eerstkomende tijd wordt vooral gezocht naar die situaties waarbij het voordeel voor perceelseigenaren evident is, bijvoorbeeld omdat er nu sprake is van overlast. Hiervoor zullen de bestaande contacten met corporaties en bedrijvenverenigingen worden geïntensiveerd. Uit de pilot bleek dat wanneer er een goede samenwerking op uitvoeringsniveau tot stand is gekomen een project succesvoller verloopt. Door de goede samenwerking wordt de kans op herhaling aanzienlijk vergroot. Bij de voorbereiding van het afkoppelen van bedrijventerreinen geldt een intensief communicatietraject. De bedrijven zullen afzonderlijk worden benaderd voor meer informatie. Wij investeren planmatig in de aanleg van een gescheiden rioolstelsel, door zoveel mogelijk hemelwater op dat systeem aan te sluiten wordt een maximaal rendement gehaald uit die investering. Dat kan alleen als de bewoners en bedrijven hun hemelwater en afvalwater gescheiden aanleveren. Het gescheiden aanleveren is de investering die dan wordt gevraagd van de bedrijven. Voor de particulieren wordt dit meegenomen in de projecten en wordt alleen medewerking gevraagd. Wij komen met deze aanpak de perceelseigenaren tegemoet in hun eigen zorgplicht. In de "Wet Bekostiging en Verankering Gemeentelijke Watertaken" staat dat de gemeentelijke zorgplicht in werking treedt als van de perceelseigenaar niet redelijkerwijs gevraagd kan worden zelf het regenwater te verwerken. Voor nieuwbouw geldt altijd al de verplichting van het gescheiden aanleveren van afval

water en regenwater. Waar mogelijk wordt dat vastgehouden, geborgen of rechtstreeks naar oppervlaktewater geleid.

Om het belang van het scheiden van schoon en vuil afvalwater te benadrukken is het belangrijk hierover te communiceren, dit is op verschillende manieren gedaan. We hebben actief deelgenomen aan de landelijke publiekscampagne over Goed Rioolgebruik in 2010. De folders in het kader van deze campagne zijn huis aan huis verspreid met de milieuwijzer. Daarnaast worden er folders gemaakt over groene daken en grondwater, waarin ook wordt ingegaan op het feit dat schoon water niet thuis hoort in het vuilwater riool, dat naar de rioolwaterzuivering gaat. We hebben een serie gemaakt voor OOG-tv genaamd "Plons" waarin het belang van water in de stad wordt benadrukt en waarin wordt ingegaan wat de gemeente, waterschappen en waterbedrijf doen op het gebied van water en wat je als inwoner van de stad zelf kunt doen. In deze serie is ook op verschillende manieren aandacht besteed aan duurzaam stedelijk waterbeheer. We communiceren vooral over projecten in de stad waarin hemelwater een belangrijke rol speelt.

- We geven op de wijkwebsites informatie voor inwoners van de stad over regenwater in het algemeen en de verordening in het bijzonder.
- We benaderen de corporaties via de reeds gelegde contacten.
- We publiceren in de Groninger Gezinsbode over een in het kader van de pilot uitgevoerd project.

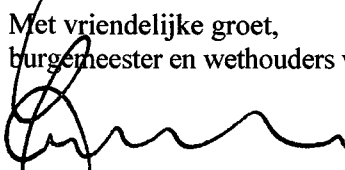
Conclusie

De verordening afvoer hemelwater en grondwater geeft ons de mogelijkheid om doeltreffender te werken aan een veilig, schoon en robuust watersysteem. Investerings van de gemeente worden optimaal benut doordat de participatie en samenwerking worden vergroot en in het uiterste geval kunnen worden afgedwongen. Na invoering zal de verordening in eerst instantie vooral worden ingezet om samen met perceelseigenaren bestaande knelpunten op te lossen. Vervolgens zullen bij de totstandkoming van het volgende Water- en rioleringsplan gebieden worden aangewezen waar we gaan investeren in het grootschalig scheiden van hemelwater en afvalwater en waar van bedrijven (financiële) medewerking wordt gevraagd.

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

- I. de Verordening afvoer hemelwater en grondwater vast te stellen;
- II. dit besluit bekend te maken door plaatsing in het gemeenteblad en te publiceren in de Groninger Gezinsbode;
- III. dit besluit in werking te laten treden op 1 april 2012.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

- Ontwerp -

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van
(Gr)

gelet op artikel 10.32a van de Wet milieubeheer;

overwegende dat de Wet milieubeheer de bevoegdheid biedt bij verordening regels te stellen over het brengen van afvloeiend hemelwater of grondwater op of in de bodem of in een rioolvoorziening en over het beëindigen van het lozen van afvloeiend hemelwater en grondwater in een rioolvoorziening voor afvalwater;

overwegende dat het gewenst is gebruik te maken van de mogelijkheid het afvloeiend hemelwater en het grondwater in een bepaald gebied vanaf een vooraf te bepalen datum niet meer te doen afvloeien in een openbaar vuilwaterriool.

HEEFT BESLOTEN:

Verordening op de afvoer van hemelwater en grondwater

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. bouwwerk: elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct hetzij indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren.
- b. beheerder van het openbaar riool: het college.

Artikel 2 Plicht tot afkoppelen

1. De beheerder van het openbaar riool kan een gebied aanwijzen waarbinnen het verboden is een hemelwaterafvoerleiding aan te sluiten of aangesloten te houden op het openbaar vuilwaterriool. Eenzelfde gebiedsaanwijzing kan door genoemde beheerder worden gedaan ten aanzien van het vrijkomende grondwater bij drainage, oppompen of andere vormen van onttrekkingen.
2. De beheerder kan de wijze bepalen waarop het afkoppelen plaatsvindt.
3. De gebiedsaanwijzing heeft geen betrekking op de openbare weg.
4. Bij het vaststellen van de gebiedsaanwijzing houdt de beheerder van het openbaar riool rekening met het gemeentelijk rioleringsplan.

5. De gebiedsaanwijzing treedt in werking met ingang van de twaalfde week na de dag waarop zij bekend is gemaakt.
6. De beheerder kan ontheffing verlenen van de verplichting tot afkoppelen die voortvloeit uit de gebiedsaanwijzing, indien van de eigenaar van het bouwwerk, open erf of terrein redelijkerwijs geen andere wijze van afvoer van het hemelwater kan worden gevergd.
7. Op de voorbereiding van de gebiedsaanwijzing is afdeling 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Artikel 3 Strafbepaling

Overtreding van het krachtens artikel 2 bepaalde en de daarbij gegeven voorschriften en beperkingen wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 4 Toezichthouders

Met het toezicht op de naleving van de bepalingen bij of krachtens deze verordening gesteld zijn belast de bij besluit van het college aan te wijzen personen of groep van personen.

Artikel 5 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 april 2012.

Artikel 6 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als Verordening op de afvoer van hemelwater en grondwater.

Gedaan te Groningen in de openbare raadsvergadering van

De griffier,

De voorzitter,

drs. A.G.M. (Toon) Dashorst.

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

Toelichting

Algemeen

Met de inwerkingtreding van de Wet Gemeentelijke Watertaken per 1 januari 2008 is o.a. de Wet milieubeheer gewijzigd. In artikel 10.32a van de Wet milieubeheer is opgenomen dat gemeenteraden een nieuwe bevoegdheid hebben en in het belang van de bescherming van het milieu bij verordening regels kunnen stellen aan het lozen van afvalwater op de riolering. Hiermee hebben gemeenten een nieuw instrument gekregen om de gemeentelijke watertaken (zorgplichten) vorm te geven. De wet geeft een bevoegdheid. Dit betekent dat gemeenten niet verplicht zijn een verordening voor het lozen van afvalwater op de riolering te hebben. Het rioleringsbeleid is neergelegd in het op 17 december 2008 vastgestelde Groninger Water- en Rioleringsplan (GWRP).

Over de riolering en de aansluiting van bouwwerken op de openbare riolering staan voorschriften in het Bouwbesluit 2003 (BB) en de bouwverordening (BV). De onderhavige verordening is aanvullend en komt niet in strijd met plichten die elders zijn vastgelegd. Bij strijd zou de hogere regeling – het Bouwbesluit – voorgaan.

Situatie I: Nieuwbouw in een bestaand bebouwd gebied waar een gebiedsaanwijzing geldt (art. 2 van deze verordening).

Voor nieuwbouw bestaat niet de plicht – wel een kunnen – om de afvoer van hemelwater aan te sluiten op de openbare riolering (art. 3.43, lid 2 BB). Zodra een aanwijzingsbesluit geldt met de bepaling dat het riool uitsluitend is bestemd voor afvalwater en fecaliën waarop geen hemelwater mag worden geloosd, is het ‘kunnen’ feitelijk niet meer aanwezig. De wijze waarop het hemelwater wordt afgevoerd dient te voldoen aan het doelvoorschrift van art. 3.41, lid 1 BB: een voor de gezondheid nadelige situatie wordt voorkomen.

In art. 2.7.4 BV is dit verwerkt met alternatieven voor gemengd en gescheiden rioolstelsel.

Situatie II: Bestaande bouw is aangesloten op het openbaar gemengd rioolstelsel in een gebied waar een gebiedsaanwijzing geldt (art.2 van deze verordening).

Voor de bestaande bouw geldt enkel een plicht de aansluiting aan het riool aanwezig te hebben en te houden voor de afvoer van afvalwater en fecaliën (art. 3.36 BB). Een plicht tot het afkoppelen van het hemelwater als bedoeld in deze verordening komt hiermee niet in strijd.

De wijze waarop het hemelwater wordt afgevoerd nadat dit is afgekoppeld, dient te voldoen aan het doelvoorschrift van art. 3.36, lid 1 BB: een voor de gezondheid nadelige situatie wordt voorkomen.

Art. 5.3.4 BV verwijst naar art. 3.36 BB en is enkel van toepassing op de daarin verplicht gestelde voorzieningen.

Artikel 1 Begripsbepalingen

Bouwwerk

Een definitie van het begrip bouwwerk geeft de Wet milieubeheer niet, in de bouwverordening wordt een in de jurisprudentie aanvaarde definitie aangehouden:

bouwwerk: elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct hetzij indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren.

Deze omschrijving is in deze verordening overgenomen. De plicht een bouwwerk aan te sluiten aan het openbaar riool staat in de BV (art. 2.7.4 en 5.3.4).

Aan de hand van de vier elementen van de definitie van het begrip bouwwerk: 1) constructie, 2) van enige omvang, 3) met de grond verbonden, 4) bedoeld om ter plaatse te functioneren, wordt bepaald op een object een bouwwerk is of niet.

Over het begrip bouwwerk bestaat een uitgebreide jurisprudentie, het is niet zonder meer duidelijk wanneer aan de vier voorwaarden wordt voldaan om tot de conclusie te komen dat een object een bouwwerk is. Een uitgebreide opsomming van jurisprudentie kunt u vinden in de toelichting op de Model-bouwverordening van de 'Standaardregelingen in de bouw' (Sdu uitgevers bv, Den Haag).

- beheerder openbaar riool

De in artikel 2 genoemde beheerder van het openbaar riool is het college van burgemeester en wethouders.

Een begripsbepaling voor open erf en terrein is niet opgenomen. Met het besluit tot gebiedsaanwijzing en de bijbehorende kaart heeft het college voldoende mogelijkheden om open erven en terreinen al dan niet onder de werking van het besluit en daarmee de plicht tot afkoppelen te brengen.

Artikel 2 Plicht tot afkoppelen

Inleiding

Dit artikel biedt de mogelijkheid om een eigenaar van een bouwwerk, die niet uit vrije wil meewerkt aan de uitvoering van een rioleringsplan, te dwingen de hemelwaterafvoer los te koppelen van het vuilwaterriool. Een dergelijke verplichting voor bestaande bouwwerken is enkel mogelijk indien een andere wijze van afvoeren of verwerken van hemelwater redelijk is. Een afweging tussen de kosten van het afkoppelen en het treffen van voorzieningen die daarmee verband houden in relatie tot de voordelen die hiervan worden verwacht (o.a. het milieurendement en mogelijke reductie van wateroverlast) en de relatie met de ouderdom van het bouwwerk waarin of waaraan de voorzieningen worden getroffen, dient plaats te vinden en inzichtelijk te worden gemaakt bij het effectief maken van de bedoelde verplichting. Voor grondwater dat vrijkomt bij drainage, oppompen of andere vormen van onttrekkingen of ontwateren geldt een gelijke situatie. Ook hier kan het wenselijk zijn dat het water op een andere wijze wordt afgevoerd dan via het vuilwaterriool.

Het artikel werkt pas nadat met betrekking tot de riolering in een bepaalde kern, buurt, wijk of straat een situatie is ingetreden, waardoor het naar het oordeel van de beheerder van het rioleringsstelsel nodig wordt het loskoppelen en het op andere wijze afvoeren van het hemelwater te verlangen. Meestal zal dit zijn na een renovatie, groot onderhoud, geheel vernieuwen van het rioolstelsel, waarbij hetzij een gemengd stelsel wordt vervangen door een gescheiden rioolstelsel, hetzij een mogelijkheid bestaat af te voeren op andere wijze. Het is echter ook mogelijk het afkoppelen op te leggen zonder renovatie of aanleg van een gescheiden openbaar rioolstelsel, bijvoorbeeld in geval van wateroverlast als gevolg van een beperkte capaciteit van de riolering. Het kunnen beschikken over dit nieuwe artikel is van belang voor het handhaven van de plicht tot afkoppelen bij huishoudens.

Op 17 december 2008 heeft de gemeenteraad het Groninger Water- en Rioleringsplan (GWRP) vastgesteld. In dit GWRP is het beleid voor afvalwater, hemelwater en grondwater voor een periode van 5 jaar vastgelegd (2009-2013). Hierin is uitgesproken dat Groningen streeft naar een duurzaam stedelijk waterbeheer. Deze ambitie is in het GWRP vertaald naar concrete doelen en bijbehorende maatregelen. Eén van de maatregelen is het zoveel mogelijk scheiden aan de bron van schoon water, zoals hemelwater en afvalwater. Op 25 november

2009 is besloten dat de verordening afvoer hemelwater en grondwater moet worden uitgewerkt.

Redelijkheid

Art. 10.32a, tweede lid Wet milieubeheer luidt: *Van de mogelijkheid, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, wordt geen gebruikgemaakt, indien van degene bij wie afvloeiend hemelwater of grondwater vrijkomt redelijkerwijs geen andere wijze van afvoer van dat water kan worden geveerd.*

Dit legt een beperking op aan de toepassing van de bevoegdheid uit art. 5.3.4A, en geeft een plicht tot een motivering over de redelijkheid van het opleggen of althans het effectueren van de verplichting. De redelijkheid tot het invoeren van een plicht tot afkoppelen in een bepaald gebied wordt overwogen en gemotiveerd bij het opstellen van het GWRP. Daarnaast is voor gevallen waarin de plicht onredelijk uitwerkt een mogelijkheid tot ontheffing opgenomen.

Ontluchting

De ontluchting van het rioleringsstelsel verdient bijzondere aandacht. Gebruikelijk is de ontluchting van de riolering te doen plaatsvinden via een bovendakse uitmonding. Er kunnen zich situaties voordoen dat het afkoppelen van de hemelwaterafvoer leidt tot het niet of minder effectief ontlichten. Indien valt te voorzien dat ontlichtingsproblemen ontstaan in het hoofdriool ten gevolge van het afkoppelen en er geen goede oplossing beschikbaar is dan wel deze onevenredig hoge kosten veroorzaakt, is de gebiedsaanwijzing niet mogelijk. In het GWRP is aandacht besteed aan deze problematiek.

Lid 1

Het eerste lid geeft de plicht tot afkoppelen van de hemelwaterafvoerleiding van het openbaar vuilwaterriool of voorzover nog geen aansluiting aan het openbaar vuilwaterriool bestaat, deze niet aan te brengen. Het gaat hier zowel om de afvoerleidingen die direct zijn aangesloten op het openbaar vuilwaterriool alsmede leidingen die op het perceel of binnen de woning/het gebouw zijn aangesloten op een gemengde leiding die op het openbaar vuilwaterriool is aangesloten. De plicht tot afkoppelen geldt voor alle eigenaren van bouwwerken, open erven en terreinen, voor zover deze zijn gelegen binnen de gebiedsaanwijzing en het desbetreffende besluit geen uitzondering bevat. Eenzelfde situatie geldt voor het grondwater.

Een gebiedsaanwijzing is een besluit van algemene strekking. Dit is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Bij het vaststellen van de gebiedsaanwijzing houdt de beheerder van het openbaar riool rekening met het gemeentelijk rioleringsplan. De beheerder van het openbaar vuilwaterriool is de gemeente, vertegenwoordigd door het college.

De plicht tot afkoppelen is niet beperkt tot het bouwwerk, maar betreft ook open erf of terrein. Bedoeld is zowel het afvloeiend hemelwater dat afkomstig is van een bouwwerk en via een dakgoot, regenpijp, afvoerbuis enz. het openbaar vuilwaterriool bereikt als het afvloeiend hemelwater dat afkomstig is van een open erf of terrein en via goten, putten, afvoerbuis enz. het openbaar vuilwaterriool bereikt te omvatten. Een open erf of terrein waarin goten en putten zijn aangebracht is onder meer een terras, een oprit, een parkeerterrein, een laad- en losperron.

Het is mogelijk in de gebiedsaanwijzing een onderscheid te maken in het afkoppelen van de aansluiting die zich bevindt aan de voorkant (wegzijde) van het bouwwerk en de achterkant. Dit is een gevolg van het redelijkheids criterium uit het tweede lid van art. 10.32a Wm. Dit zal meestal voor een hele straat of een rij woningen hetzelfde zijn.

Lid 2

Evenals bij de eerste aansluiting aan het riool (art. 2.7.4 Bouwverordening) is ook in dit artikel opgenomen dat door of vanwege de beheerder de wijze van (technisch) aansluiten wordt aangegeven. Ten aanzien van het afkoppelen kan eveneens worden aangegeven op welke wijze dit (technisch) moet gebeuren.

Indien na het afkoppelen de hemelwaterafvoerleiding moet worden aangesloten aan het openbaar schoonwaterriool, biedt de bouwverordening de mogelijkheid aan te geven op welke wijze deze aansluiting (technisch) moet plaatsvinden.

Lid 3

Aan een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer kunnen via de milieuvergunning of de direct werkende (maatwerk)voorschriften eisen worden gesteld. Deze kunnen betrekking hebben op het afkoppelen van de hemelwaterafvoer van het vuilwaterriool. Daarom zijn deze inrichtingen uitgezonderd van de gebiedsaanwijzing over het afkoppelen. Bedrijven, werkplaatsen, scholen, winkels enz die niet vallen onder de Wm, vallen wel onder de verplichting van dit artikel. Dit betekent dat ook scholen, buurthuizen e.d.. onder de verordening vallen, waardoor eventuele kosten van het afkoppelen voor de gemeenten zelf zijn.

Een redelijke uitvoering van dit artikel brengt met zich mee, dat in het geval woningen en bedrijven onder één dak zijn gelegen en een gezamenlijke hemelwaterafvoer bezitten, het besluit omtrent de gebiedsaanwijzing betrekking heeft op het hele bouwwerk en op alle (deel-/appartementen-) eigenaren.

De openbare weg waarin zich normaliter goten en putten voor de afvoer van hemelwater bevinden, is uitgesloten van de plicht tot afkoppelen. Dit komt pas aan de orde wanneer de riolering in de straat wordt gesplitst in een vuilwaterriool en een schoonwaterriool. Indien aan de voorzijde van een bouwwerk het hemelwater wordt afgekoppeld van het vuilwaterriool en niet afzonderlijk wordt opgevangen of afgevoerd, komt dit vanzelf op de straat en vandaar in het vuilwaterriool. Dan heeft afkoppelen geen zin.

Lid 4

In het vierde lid is een relatie gelegd met het gemeentelijk rioleringsplan. Dit plan bezit een wettelijke basis en is in elke gemeente aanwezig, omdat de Wet milieubeheer dit in artikel 4.22 verplicht stelt. Andere plannen, waarin mogelijk ook beleidsvoornemens staan over de riolering, hebben niet deze status, tenzij deze zijn vastgesteld door de gemeenteraad als onderdeel van het gemeentelijk rioleringsplan.

Lid 5

Artikel 10.32a Wm geeft aan dat de termijn waarbinnen de lozing van het hemelwater moet zijn beëindigd in de verordening wordt genoemd. Hieraan is in het derde lid voldaan. De nog in te vullen termijn dient voldoende ruimte te laten voor de eventuele bezwaarfase tegen de gebiedsaanwijzing en dient voldoende ruimte te laten voor de aannemer om planmatig in het bedoelde gebied – na verkregen opdracht van de individuele eigenaren – de werkzaamheden te kunnen verrichten.

Lid 6

Er is behoefte aan een ontheffing die kan worden toegepast in uitzonderingssituaties waarin toepassing van gebiedsaanwijzing een bijzondere onbillijkheid met zich brengt die niet behoort tot de normaal beoogde gevolgen van het de gebiedsaanwijzing. Enig nadeel is aanvaardbaar. Aan een ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden. Een voorschrift

kan betrekking hebben op onder meer een uitstel van de plicht tot afkoppelen en op het treffen van een alternatieve (tijdelijke) voorziening.

Lid 7

De uniforme openbare voorbereidingsprocedure, afdeling 3.4 Awb, is van toepassing verklaard.

De voorbereiding van een besluit duurt iets langer. Daar staat tegenover dat de bezwaarschriftenfase na het nemen van het besluit vervalt.

Artikel 3 Strafbepaling

De Wet milieubeheer kent geen strafbepaling voor overtreding van een verordening als bedoeld in artikel 10.32a. Deze wet bevat een uitgebreid systeem van bestuurlijke boete, maar dit is niet gekoppeld aan art.10.32a. Daarom is in deze verordening een zelfstandige strafbepaling opgenomen, gekoppeld aan de geldboetecategorieën van art. 23 Wetboek van Strafrecht.

Gekozen is voor de geldboete van de tweede categorie als bedoeld in art. 23 Wetboek van Strafrecht. Momenteel bedraagt de geldboete van de tweede categorie maximaal € 2.250,- (voor een rechtspersoon € 4.500,-).

Voor het handhaven van gemeentelijke verordeningen geldt altijd de mogelijkheid van dwangsom en bestuursdwang. De dwangsom komt voor dit type overtreding het eerst in aanmerking.

Artikel 4 Toezicht op de naleving

In artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) wordt aangegeven dat onder toezichthouder wordt verstaan: een natuurlijk persoon, die bij of krachtens een wettelijk voorschrift is belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift. Een persoon die aangewezen is als toezichthouder beschikt in beginsel over alle in afdeling 5.2 van de Awb opgenomen bevoegdheden. Op grond van artikel 5:14 van de Awb kunnen deze bevoegdheden bij verordening of bij besluit van het college worden beperkt. In dit verband is tevens artikel 5:16a van de Awb van belang. Hierin staat beschreven dat een toezichthouder bevoegd is van personen inzage te vorderen van een identiteitsbewijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht. Het college wijst in de regel een gemeentelijke afdeling of dienst aan waarvan de ambtenaren zijn belast met het toezicht op de naleving van de verordening. Voorts kan het college (in termen van de komende Wet algemene bepalingen omgevingsrecht: bevoegd gezag) ambtenaren aanwijzen van andere afdelingen of diensten.

Aanwijzing betekent niet dat zij tevens opsporingbevoegd zijn.

Een bepaling over buitengewone opsporingsambtenaren is overbodig en in strijd met Aanwijzing 92 van de Aanwijzingen voor de decentrale regelgeving. Immers, in artikel 142, eerste lid, aanhef en onder c, van het Wetboek van Strafvordering, is onder meer bepaald dat met de opsporing van strafbare feiten als buitengewoon opsporingsambtenaar zijn belast de personen die bij verordeningen zijn belast met het toezicht op de naleving daarvan, een en ander voor zover het die feiten betreft en de personen zijn beëdigd. Aangezien buitengewone opsporingsambtenaren hun aanwijzing aan het Wetboek van Strafvordering ontleen, is een nadere regeling niet nodig.

De aanwijzing als toezichthouder is de grondslag voor de aanwijzing als buitengewoon opsporingsambtenaar. De opsporingsbevoegdheid van de buitengewone opsporingsambtenaren beperkt zich tot die zaken waarvoor zij toezichthouder zijn. Zij dienen op grond van het Besluit buitengewoon opsporingsambtenaar aan eisen van vakbekwaamheid en betrouwbaarheid te voldoen en te zijn beëdigd door de procureur-generaal.

Artikel 5 Inwerkingtreding

De inwerkingtreding van de verordening is 1 april 2012.

Artikel 6 Citeertitel

De tekst van artikel 10.32a Wet milieubeheer geeft de verordening geen naam. De naamgeving staat dus vrij. De naam waterverordening lijkt minder geschikt, omdat in sommige provincies een waterverordening – met geheel andere inhoud – bestaat. De naam Verordening op de afvoer van hemelwater en grondwater geeft het beste aan waarover de verordening gaat.

Overgangsrecht

Overgangsrecht is niet nodig, omdat niet eerder en dergelijke verplichting tot het afkoppelen bestond.

Groninger Gezinsbode - Verplichte Mededelingen

RO/EZ

Plaatsing: donderdag 29 maart 2012

(Balkje: Bekendmaking)

Verordening afvoer hemelwater en grondwater.

De raad van de gemeente Groningen maakt bekend:

dat hij in zijn vergadering van 28 maart 2012, besluitnummer ??, de Verordening afvoer hemelwater en grondwater heeft vastgesteld. Het betreft de invoering van de mogelijkheid tot het bij verordening scheiden van regen- en grondwater en afvalwater.

Dit besluit is bekendgemaakt door plaatsing in het Gemeentebblad met het nummer 2012-XX en treedt in werking op 1 april 2012.

Deze besluiten liggen vanaf vandaag voor een ieder ter inzage en zijn kosteloos verkrijgbaar bij het Gemeentelijk Informatie Centrum (GIC), Kreupelstraat 1 (De Prefecten Hof) te Groningen: open op maandag van 13.00-16.00 uur, dinsdag tot en met vrijdag van 9.00-16.00 uur, op donderdag ook van 18.00- 20.00 uur.

Groningen, 29 maart 2012.